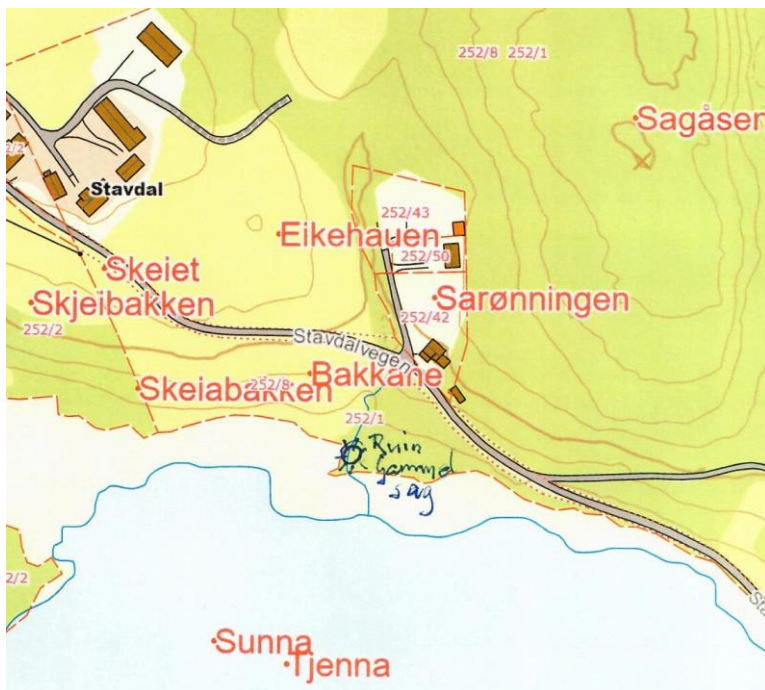


Mølle og sag på Stavdal. SH 1958

Ved **Langbekk**, som kommer fra Almontjønna, var det både mølle og sag. Disse tilhørte 3 av gårdene på Stavdal. Mølla lå rett ned for den gården H. G. Hansen eier nå. Der danner bekken et fossefall på ca. 4 m. Ennå i min barndom kunne en se rester av dammen på toppen av fossen, og i gropa nedenunder lå noen gamle kvernsteiner. Når denne mølla sist var i bruk, har jeg ikke fått greie på.

Nederst ved bekken, der den renner ut i Kilevannet, lå saga. Når den



er bygd, vet jeg ikke, men det er lenge siden. Ved brua over bekken var det bygd en inntaksdam, og fra denne gikk det ei lang trerenne, som ledet vannet ned på et overfallshjul. Dette hadde svære dimensjoner. Det var ca. 5 m høyt, og bredda var ca. 1,5m. Akselen til dette monstrumet var av tre, og ca. 24 tommer tykk, og forsterket med solide jernringer. I endene av akselen var det felt inn

noen solide jernstykker som akseltapper. I den ene enden av akselen var montert et trehjul med samme diameter som vasshjulet, og utenpå det var det festet solide jern som var formet som tenner på alminnelig tannhjul. Dette hjulet ble kalt kamhjulet, og det greip så inn i et mindre tannhjul som var montert på samme aksel samen stor trommel. På den trommelen gikk driv reima som videre dreiv sagbladene. Saga hadde 2 benker, - en kløvbenk og en kantbenk, så kapasiteten var ganske stor.

Omkring 1890 brakk den store akselen, og saga ble ikke brukt i flere år. I slutten av 90-åra ble den satt i stand igjen og helt ombygd. Så var den atter i bruk en del år, men bare i flomtida. - Det er den siste av bekkesagene som var i bruk i V. Melum. Den tekniske utvikling satte også punktum for den, og nå er den borte, - bare noen gamle pilarer står igjen. Blant de sagmestere som dreiv der, minnes jeg Anders Dahlseter og Halvor Tangen.